

COVID-19 käitumisjuhised kauplustele, kaubanduskeskustele ja toitlustusasutustele, sh restoranidele ja kohvikutele

COVID-19 on nakkushaigus, mis levib inimeselt inimesele õhu teel piisknakkuse või saastunud pindade kaudu, peamiselt lähikontaktis nakkusohtliku inimesega, kellel on nakkusele iseloomulikud sümptomid. Viirus võib põhjustada köha, nohu, palavikku ja hingamisraskuseid.

Viirus püsib saastunud metall-, plast- ja roostevabadel pindadel kuni 72 tundi, poorsetel materjalidel nagu paberil ja papil kuni 24 tundi.

Ennetage COVID-19 levimist

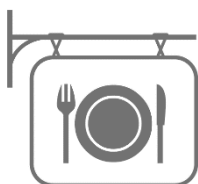
- Vältige kassatšekkide ja sularaha üleandmisel füüsilist kontakti.
- Korraldage ringi valmistoidu iseteeninduslettide kasutus, pakendage võimalusel lahtist valmistoidu müügikohas tarbija jaoks ette.
- Pakkuge valmistoidu ainult pakendatuna (nt saiakesed, vorstid, kommid, küpsised, pähklid, salat jms), korraldage pakendamine selliselt, et see toimuks eraldi ruumis või 2 meetrit klientide liikumisteest eemal. Veenduge, et ühekordsed pakendid (nt kohvitopsid) ei oleks klientidele vabalt kättesaadavad.
- Järgige tavapäraseid toidukäitlemise nõudeid.
- Tagage, et kõik toitu käitlevad töötajad on läbinud piisava toiduhügieenialase koolituse.
- Ärge korraldage toidu degusteerimisi ja teiste toodete tutvustamisi.
- Puhastage ja desinfitseerige kõiki sagedasti puudutatavaid ja toiduga kokku puutuvaid pindu (sh müügilette) tavapärasest sagedamini.
- Kõigile teistele kohapeal teenust osutavatele isikutele (nt seadmete paigaldajad, remontijad) tagage koheselt kätepesu ja desinfitseerimise võimalused.
- Järgige tavapäraseid koristus- ja ventilatsiooninõudeid.
- Järgige puhastusvahendite tootja avaldatud kasutusjuhendit. Koostage vastavalt tootele puhastusgraafikud koos sagedusega erinevatele pindadele.
- Kõik võimalikud viirusega saastunud jäätmed (sh isikukaitsevahendid) hoiustada teistest jäätmetest eraldatuna suletud kotis ning käideldge 72 tunni möödudes tavajäätmetena.

Ennetage COVID-19 levimist kauplustes ja kaubanduskeskustes

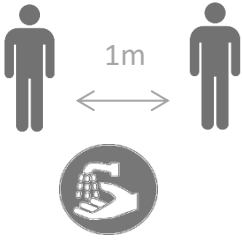
- Vältige kogunemisi kaubanduskeskustes.
- Võimalusel lugege sisse teavitus ning teavitage läbi kõlarite, et inimesed hoiaksid distantsi minimaalselt 1 meeter (sh kassajärjekordades) ning minimeeriks kaupade puudutamist.
- Ärge lisage väljapanekutele toodete testreid (nt kosmeetikatoodetele).
- Pöörake tavapärasest enam tähelepanu iseteeninduspultide ja -kassade, ostukäru ja -korvide, kaalude jms puhastamissagedusele. Iseteeninduspulte ja kassade puutetundlike ekraane puhastada võimalusel peale iga kasutamiskorda.
- E-poe olemasolul soodustage selle kasutamist.
- Korraldage kassade töö nii, et klientidel oleks võimalik üksteisest ja klienditeenindajast hoida distantsi minimaalselt 1 meeter.

Ennetage COVID-19 levimist toitlustusettevõttes

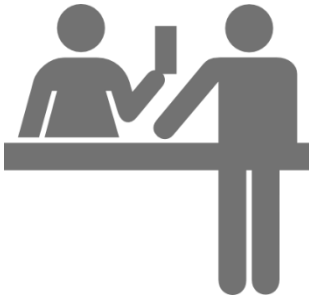
- Asetage laud nii, et istekohade vahemaa on minimaalselt 1 meeter.
- Puhastage kindlasti ja võimalusel desinfitseerige laud ja toolid peale igat laudkonda. Soovitatav on laudlinu mitte kasutada. Nende kasutamisel vahetada need peale iga laudkonda.
- Hoidke söögiriistade toiduga kokkupuutuvad osad viisil, mis aitab vältida nende võimalikku kontakti viirus kandjatega.
- Ärge pakkuge *buffee* tüüpi toitlustamist.
- Võimalusel eelistage toidu kaasamüüki ja kojuvedu kohapeal toitlustamisele.

Kaitske enda kliente

- Soovitage klientidel hoida üksteisest minimaalselt 1 meeter distantsi.
- Pakkuge klientidele võimalusi käte desinfitseerimiseks ja pesuks.
- Asetage käte desinfitseerimisvahendid klientide liikumisteedele nähtavasse kohta.
- Paigaldage vastavad piltjuhised desinfitseerimis- ja pesukohtade juurde.

Kaitske enda töötajaid

- Jälgige töötajate tervist. Eelpool loetletud haigussümptomitega töötajad saatke koju ja andke kaasa isolatsioonijuhised 14-ks päevaks.
- Kõik haigestunuga kontaktis olnud töötajad peaksid jälgima oma tervist, haigussümptomite tekkimisel jääma koju 14-ks päevaks ja järgima isolatsioonijuhist.
- Hoidke klientidega minimaalselt 1 meeter distantsi.
- Võimaldage töötajatel regulaarset kätepesu vee ja seebiga vähemalt 20 sekundit, vähemalt iga 2 h järel.
- Kui kätepesu ei ole võimalik, desinfitseerige võimalusel käsi minimaalselt 70% etanoolipõhise käte antiseptikumiga. Nähtavalt määratud käed tuleb kindlasti pesta.
- Soovitage klientidega kokku puutuvatel töötajatel kanda lisaks tekstiilkinnastele kummikindaid. Enne kinnaste kasutamist ja nende eemaldamisel desinfitseerige käsi. Kinnaste eemaldamine: ühe käe kindaga võtke teise käe kinda peopesa ja randmevahelisest kinda osast sõrmedega ja tõmmake kinnast käest nii, et kinnas läheks pahupidi (saastunud pool jääks sissepoole). NB! Ühekordseid kindaid ei pesta ega desinfitseerita ning need tuleb kassast lahkudes eemaldada ja panna pealt suletavasse kotti.
- Maski kasutamisel järgige tootjapoolset maksimaalset kasutusaega.
- Tööriided (sh tekstiilkindad) peske peale igat vahetust, maksimaalsel kangale lubatud pesutemperatuuril. Samuti puhastage tööalane peale igat vahetust.
- Minimeerige riskirühmadesse kuuluvate töötajate (eelkõige vanemaealised ja krooniliste haiguste ja immuunpuudulikkusega inimesed) kokkupuudet klientidega.
- Võimalusel korraldage töö ühes vahetuses või vahetuste üleandmine nii, et erinevate vahetuste töötajad üksteisega kokku ei puutuks.

Käsi tuleb pesta:

- enne töö alustamist;
- enne kuumtöödeldud või valmistoidu käitlemist;
- pärast kuumtöötlemata toidu käitlemist või valmistamist;
- pärast jäätmete käitlemist;
- pärast koristamist;
- pärast tualeti kasutamist;
- pärast nina nuuskamist, aevastamist või köhimist;
- pärast söömist, joomist või suitsetamist;
- pärast raha käsitlemist.

Juhendeid ja soovitusi leiate:

[Terviseameti koroonaviiruse haigus COVID-19 trükised ja juhendmaterjalid](#)

[Veterinaar- ja Toiduameti soovitusel toidukäitlejatele seoses koroonaviirusega](#)

[Tööinspeksiooni soovitusel tööandjale ja töötajale](#)

